

خطرات زیست محیطی صنعت پوشاک و نساجی و راهکارهای مقابله با آن

دکتر علی محمودی عالمی¹، زهرا السادات موسوی^{2*}

1 - استادیار گروه هنر دانشگاه مارلیک نوشهر (Email Address: Alimahmodialami@yahoo.com)

2 - کارشناسی ارشد طراحی پارچه و لباس دانشگاه مارلیک نوشهر (Email Address: z.mousavi3469@gmail.com)

چکیده

جمعیت کنونی جهان از مرز 8 میلیارد نفر گذشته است و اصلی‌ترین نیاز انسان، خوراک و پوشاک است. در این راستا، صنعت پوشاک دارای نقش بزرگی است که منجر به ایجاد موضوعات جدید در حوزه زیست محیطی شده است. محیط زیست محل زندگی و تأمین کننده اصلی‌ترین نیازهای انسان است و باید عوامل تشکیل دهنده آن در حال تعادل باقی بمانند. از آنجاییکه تولید محصولات نساجی در واحدهای صنعتی کوچک نیز امکانپذیر می‌باشد، تعداد و تنوع تولید کنندگان در این صنعت بسیار زیاد است، که این امر باعث تولید زایدات و آلودگی‌های زیادی در محیط زیست میشود. صنعت مد بعد از نفت، آلوده‌ترین صنعت دنیا است و چالش اصلی آن است که در نتیجه تلاش انسان برای توسعه و پیشرفت که لازمه زندگی اوست، باید بحران‌ها و چالش‌های محیطی مد نظر قرار گیرد. طبق اصول پایدار، تمام مراحل صنعت پوشاک، از مواد خام تا تولید، مصرف و بازیافت، نیازمند اصلاح جهت کاهش انرژی، آلودگی و تخریب منابع است.

در این مقاله، وضعیت زیست محیطی فعلی صنعت نساجی و پوشاک را مطرح می‌کنیم و توجه را به مشکلات و پارامترهای مهم در طول چرخه تولید از مواد اولیه تا محصولات نهایی و تأثیرات آن بر محیط زیست جلب می‌کنیم. در نتیجه این مطالعه می‌توان نتیجه گرفت که از مرحله طراحی محصول، انتخاب مواد اولیه تا تصمیمات فرآوری و تولید، حمل و نقل، خرده فروشی و مدیریت پسماند، می‌توان تولید منسوجات و پوشاک را با محیط زیست سازگارتر کرد.

کلمات کلیدی: صنعت نساجی، محیط زیست، اکو فشن، کالای سبز، مد و پوشاک

1- مقدمه

صنعت مد امروزه یک صنعت جهانی است و تأثیر زیادی بر محیط زیست و همچنین زندگی مردم دارد و به دلیل این که مقادیر عظیمی از منابع مانند آب، انرژی و مواد شیمیایی سمی را مصرف می‌کند، به عنوان یکی از آسیب‌رسان‌ترین صنایع شناخته شده است. بنابراین، این صنعت از نظر زنجیره تأمین، مسائل زیست محیطی و جامعه مصرفی یک صنعت پیچیده است. (محمدی و همکاران، 1399) در حال حاضر تقریباً تمامی صنایع باعث آلودگی محیط زیست می‌شوند. در این میان، بخش نساجی برجسته است که با افزایش نامطلوب اثرات مستقیم و غیرمستقیم زیست محیطی باعث تخریب هرچه بیشتر محیط زیست می‌شود. (Haseeb et al, 2020)